STICUSA 93
KNIPSELKRANT

De Beurs Dinsdag 3 september 1985

Venezolaanse overheid schenkt borstbeeld:

PHILIPSBURG KRIJGT EEN PLAZA SIMON BOLIVAR

PHILIPSBURG KRIJGT
(van onze korrespondent)

PHILIPSBURG -- Nabij Philipsburg's Jubilee Library wordt momenteel koortsachtig gewerkt aan het creëren van een plein, waar over enkele weken een door de Venezolaanse overheid aangeboden borstbeeld van Simon Bolivar onthuld zal worden.

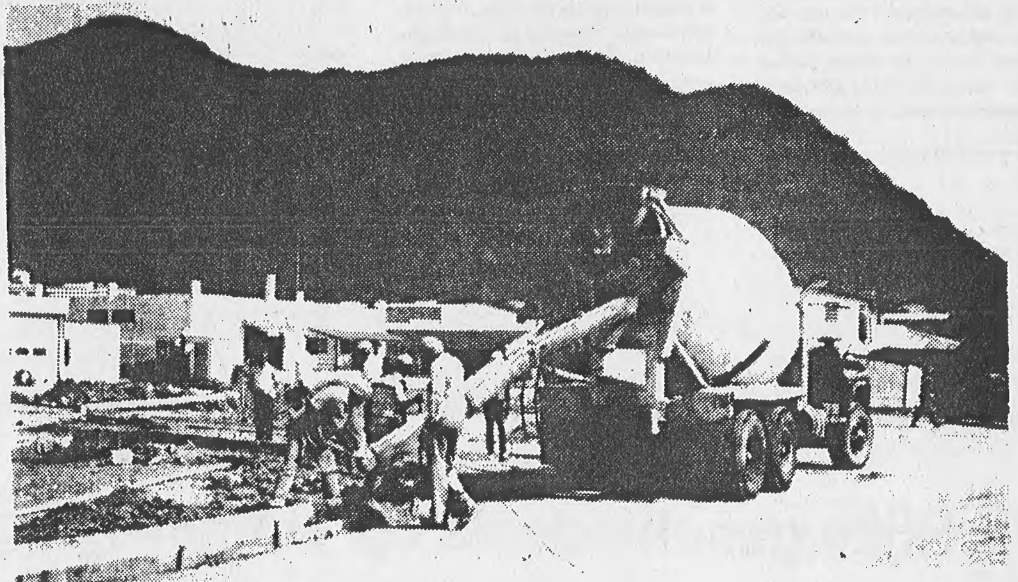
Dienst Openbare Werken is belast met de aanleg van hoge banden die afscheiding tussen plein en weg markeren, terwijl Cramer Construction bezig is de bestaande zandweg tussen Pondfill en Emmaplein te asfalteren.

De heer A. Steylen, hoofd planning van het eilandgebied, die in dit projekt als coordinator optreedt, kon ons mededelen dat inmiddels ook de waterafvoersituatie nabij het Emmaplein door de huidige werkzaamheden is verbeterd.

Afwerking van het plein, zoals aanbrengen van het voetstuk gebeurt door Gil Gumbs en zijn mannen, die door Muller Bay voor deze gelegenheid belangeloos beschikbaar zijn gesteld. Het plein zelf zal van glad afgewerkt beton voorzien worden, waardoor een duidelijk verschil tussen weg en bibliotheek parkeerruimte gewaarborgd is.

Het is nu al te zien, dat het plein een waarlijke verfraaiing van dit stukje Philipsburg betekent.

Niet alleen is de bevolking erg in z'n nopjes met een geasfalteerde weg. Ook heeft men nu van de gelegenheid gebruik gemaakt minder fraaie obstakels in de buurt op te ruimen.

Amigoe DONDERDAG 5 SEPTEMBER 1985

Cultureel programma Openbare bibliotheek

ORANJESTAD — In het kader van de culturele maand, toegewijd aan Padu del Caribe, werd vandaag een «Atardi cu Padu» voor de kinderen gehouden.

Vanavond half acht volgt in de Openbare Bibliotheek een «Historia cultural Arubana», waarbij culturele aspecten uit voorbijgegane jaren weer naar voren worden gebracht. Donderdag 12 september, van drie uur tot vier uur, wordt voor de kinderen het audiovisueel verhaal «Pasenshi» van Diana Lebacs, vertoond, terwijl 's avonds, vanaf half acht, een programma volgt van toneel en zang. Maandag 16 september om vier is de opening van de expositie «Arte comtemporaneo Arubano 1985». Donderdag 19 september wordt van drie tot vier uur een tekenmiddag voor de kinderen gehouden. 's Avonds om half acht — eveneens in de Openbare Bibliotheek — wordt een forum gehouden over het auteursrecht. Vrijdag 20 september, om half acht, is er een avond voor poëzie, muziek en dans onder leiding van Nena Bennet en Filo Wong.

De laatste activiteiten worden op donderdag 26 september gehouden. Van drie tot vier uur wordt een «Tutti-frutti Arubano» gehouden, waarbij de kinderen laten zien waartoe zij in staat zijn op het gebied van de poëzie, zang, muziek, dans, toneel en andere activiteiten. 's Avonds om half acht wordt de culturele maand besloten met een «Foro Cultural», waarbij personen uit de zaal kunnen laten zien wat zij allemaal in hun culturele mars hebben.

Filatelistische dienst Arubaanse posterijen:

Maximaal zes series postzegels per jaar, waarvan 1 of 2 met toeslag

ORANJESTAD — Onder de leuze «Cumpra, plak y spaar Aruba» gaat ingaande 1 januari 1986 de nieuwe dienst der Posterijen eigen postzegels uitgeven en ter beschikking stellen van lokale en internationale postzegel- verzamelaars. Hiermee is de Servicio Filatelico, een afdeling van de Arubaanse dienst der Posterijen, belast. Reeds is een programma samengesteld van de gedurende 1986 uit te geven postzegels.

Met de uitgifte van Arubaanse postzegels is voor verzamelaars de gelegenheid geopend om van begin af aan een collectie van zegels te beginnen van een land, in dit geval Aruba, en deze collectie tevens compleet bij te houden. De Servicio Filatelico is de afdeling die belast zal zijn met alles wat te maken heeft met Arubaanse postzegels. Naast de postzegels worden ook eerste dag- enveloppen uitgegeven die voorzien worden van de eerste dag- stempels. Tevens gaat men jaarcollecties aanbieden, een verzameling van alle gedurende het jaar uitgegeven zegels en enveloppen. Belangstellenden kunnen reeds inschrijven bij de Filatelistische dienst vóor het verkrijgen van andere informatie over de wijze van bestelling van zegels en enveloppen.

De uitgifte van postzegels geschiedt alleen in de waarden die overeenkomen met de prijzen van door de Posterijen verleende diensten. Per jaar kunnen maximaal zes series postzegels worden uitgegeven van het aantal series per jaar met hoogstens één of twee series met toeslag. Een serie kan niet uit meer dan vier zegels bestaan, terwijl alleen de eerste dag- enveloppen die door de Posterijen zijn gemaakt een speciale eerste dag- stempel zullen krijgen.

Het postzegel- programma vermeldt voor 1986 de uitgifte van de volgende zegels: In januari uitgifte van standaard- zegels, bestaande uit een serie van vier postzegels met een totale waarde van *f*.2,25. In totaal houdt de standaard- zegel zestien zegels in, waarvan 8 zegels in 1986 en 8 zegels in 1987 zullen worden uitgegeven. In januari heeft ook nog de uitgifte plaats van een serie van vier postzegels (totale waarde *f*.2,45) die gewijd zijn zal aan de status aparte. In februari volgt de uitgifte van het tweede deel van de standaard- zegels, een serie van vier zegels met een totale waarde van *f*.3,65. In mei zal de Solidariteits- zegel worden uitgegeven. De toeslag van deze Solidariteits- zegel zal worden geschonken aan instituten die werkzaam zijn op sociaal en cultureel gebied. Deze serie zal om de twee jaar uitkomen. De waarde van deze Solidariteits- zegel zal tezijnertijd worden bekendgemaakt. In augustus volgt de uitgifte van een serie van twee postzegels gewijd aan het jaar 1986, dat door de Verenigde Naties uitgeroepen is tot internationaal Jaar van de Vrede. Ook van deze zegel wordt de waarde tezijnertijd bekendgemaakt.

Tenslotte zal in oktober een serie van drie postzegels met toeslag worden uitgegeven onder de naam Kinderzegels. De toeslag van de Kinderzegels is ten bate van instellingen die zich met de jeugd bezighouden. Deze serie zal ieder jaar worden uitgegeven en de waarde hiervan wordt tezijnertijd bekendgemaakt.

Culturale avond in Bibliotheek

Rijke geschiedenis op vlotte wijze getoond

ORANJESTAD — In het kader van de culturele activiteiten- maand gedurende september, organiseerde de Biblioteca Publico Aruba donderdagavond een avond waarin de cultuur van Aruba in verleden en heden op diverse terreinen aan de orde kwam.

Ito Tromp presenteerde op de hem eigen ontspannende en humoristische wijze een door de Bibliotheek- medewerkers Dess Croes en Ido Yanez opgezet programma, waarin de beeldende kunst van ons eiland, dans en muziek, literatuur en dagelijks leven, zang en andere zaken belicht werden. Gedurende een korte behandeling van Aruba's schilderkunst kondigde Ido Yanez de tentoonstelling van eigentijdse Arubaanse kunstenaars aan, die op maandag 16 september aanstaande geopend zal worden.

De muziek was vertegenwoordigd door Johnny Scharbaay, die enkele stukken op de piano speelde, onder andere van Padu Lampe, aan wie deze culturele maand is opgedragen. Het ensemble Tipico Arubano zorgde voor een aantal voorbeelden van de traditionele muziek. Maybeline Arends- Croes gaf een overzicht van de geschiedenis van het gezongen lied, waarbij zij diverse thema's, vormen en gelegenheden behandelde en met voorbeelden illustreerde. Joyce Pereira en Fransisco Celaire gaven samen een overzicht van de ontwikkeling van de literatuur, die van de orale fase via vier talen uitmondt in de hedendaagse veelvormigheid van de Papiaments- talige poëzie, proza en toneel- literatuur, die sterk gericht is op de eigen maatschappelijke realiteit.

Tussen de verschillende onderdelen door gaf presentator Ito Tromp een aantal citaten uit oude kranten om daarmee het verleden van weer een andere krant te belichten, onder andere uit El Despertador van 1934. Shon Do Ridderstaat gaf een met een oude film geïllustreerde herleving van het traditionele leven van alle dag, zo'n halve eeuw geleden. De cultuur van Aruba heeft voor wie dat wil zien een rijke geschiedenis. Van rotstekeningen door de indianen en oude oogstliederen, via folkloristische dansen tot de eigentijdse break dance toe. Het hoort allemaal tot onze culturele verworvenheid. "En wat gaan we daar in de toekomst mee doen?" vroeg Ido Yanez zich tenslotte af.

Voor deze geanimeerde avond was er door de organisatoren veel werk verzet, maar ze werd helaas door weinig belangstellenden bezocht. De middag met Padu Lampe, die aan dit avondprogramma voorafging, werd gelukkig wel door zo'n honderdvijftig kinderen bijgewoond. Volgende week donderdag wordt het volgende programma- onderdeel van de maand georganiseerd: voor de kinderen 's middags om drie uur en voor volwassenen 's avonds om half acht, beide programma- onderdelen betreffen toneel.

Jean Girigori, een groot schilderes

AFGELOPEN ZATERDAG werd in het CCC een tentoonstelling geopend van werken van Jean Girigori. De tentoonstelling duurt tot 14 september aanstaande; openings-tijden zijn van 09.00 tot 12.00 van 02.00 tot 05.00 m.u.v. zaterdag en zondag. Deze gegevens staan hier aan het begin van deze recensie, omdat naar mijn gevoel deze tentoonstelling een «must» is. Ik hoop dat in het navolgende een beetje duidelijk te kunnen maken.

Jean Girigori is onmiskenbaar een respect afdwingend kunstenaar. Als men niet door haar werk geïmponeerd wordt, dan wordt men dat toch minstens door haar niet te stuiten werkdrift. Ik ken weinig kunstenaars die zo als een bezetene zich op hun werk gooien. Deze tentoonstelling van 47 olieverf-schilderijen die (bijna) alle dit jaar geschilderd zijn, dwingen alleen al daarom respect af, zeker als men de maten van de schilderijen in acht neemt. Zevenenveertig maal krijgt men een voorbeeld te zien van een niet te stuiten schilders-drang. Zo'n fenomeen grenst aan het onwaarschijnlijke.

Is het allemaal de moeite waard wat Jean heeft geschilderd? Het antwoord op die vraag is waarschijnlijk direct bekend. Geen mens, en ook Jean niet, kan 47 meesterwerken tot stand brengen in een zo korte periode. Maar wat zij een aantal malen op het doek weet vast te leggen, is zeer en zeer de moeite waard. Het valt me daarbij op dat vooral haar grote schilderijen getuigen van greep op de gecompliceerdheid van het bestaan. Een schilderij als «Pueblo Obstiná» laat zien dat een groep als groep in opstand kan komen, maar dat daarbinnen toch elk mens zijn eigen beweegreden heeft tot het meedoen aan deze of gene betoging.

Niet mooi vind ik schilderijen als «Kristo Pretu» en «Ruina Humano»; het symbolisme dat daarin schuilgaat, komt mij over als onecht en niet doorleefd. Zo zijn er ook een aantal stillevens, waarvan ik me afvraag of ze echt uit innerlijke aandrang geschilderd zijn. Op mij maken die schilderijen meer de indruk van geschilderd te zijn onder drang van (bijvoorbeeld financiële) omstandigheden. Ook zijn niet alle portretten van eenzelfde kwaliteit. Symbolisme, het stilleven en het portret-zonder-meer lijken mij kunstvormen die voor Jean niet zijn weggelegd.

De kracht van Jean Girigori zit in haar visionaire blik. Een schilderijen-reeks als «Futuro Insierto» laat duidelijk al zien wat mogelijk de negatieve gevolgen zijn van een steeds grotere werkloosheid. De machteloosheid van de mens en de wanhoop om het bestaan zijn twee thema's in haar werk die bij voortduring de aandacht krijgen. Het lijkt of de schilderes regelmatig zelf aangeraakt is door een wereldgroot verdriet. Merkwaardig daarbij is dat zij toch niet kiest voor sombere kleuren. Het is vooral rood, geel, blauw, af en toe afgelijnd met koolzwarte strepen, die in een duizelingwekkende ritmische dans op je afkomen. Met name de vier grote schilderijen — in de vier hoeken van de zaal van het CCC — geven (mij althans) duidelijk dat gevoel.

De vorige keer dat ik schreef over het werk van Jean Girigori (nu bijna een jaar geleden) viel ik over afwerking en verzorging. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat in één jaar tijd iemand in deze een enorme vooruitgang kan maken. Dit keer wil ik op een andere manier de aandacht voor haar werk vragen: het zal niet al te lang meer duren, of Jean Girigori wordt ook buiten Curaçao 'ontdekt'. Het merkwaardige ervan vind ik daarbij dat lang niet al haar werk zo razend knap is. Van Homerus zei en zegt men wel eens 'dat hij sliep'. Jean Girigori slaapt niet, daarvoor is haar werkkracht en energie te groot; Jean 'vertilt' zich wel eens door onderwerpen te schilderen die niet passen binnen haar persoon. Maar daarnaast zijn er evenzeer schilderijen waaruit zonder meer haar meesterlijke talent blijkt. Wat zou het goed zijn als een dergelijk iemand van regeringswege (of anderszins) eens in de gelegenheid gesteld zou (kunnen) worden om in contact met andere schilders, in Parijs of New York of desnoods Amsterdam, haar talent verder te ontwikkelen.

SYBREN PAUL

Encyclopedie van de Ned. Antillen

HOOFDREDAKTEUR DE PALM EN DIREKTEUR UITGEVERIJ SCHRIKS OP DE ANTILLEN

WILLEMSTAD-- Toen op 15 juli 1985 het eerste exemplaar van de Encyclopedie van de Nederlandse Antillen in Nederland werd aangeboden aan H.M. Koningin Beatrix, moesten Dr. J.Ph. de Palm hoofdredakteur van het werk, en Drs. C.F.J. Schriks, directeur van Uitgeverij de Walburg Pers, bij de aanbieding van het boek aan Z.E. de Gouverneur in de Antillen verstek laten gaan.

Van 12 september tot 19 september a.s. brengen beiden een bezoek aan Curacao en Aruba.

De nieuwe editie van de Encyclopedie kwam tot stand onder redaktie van Dr. Ph. de Palm, met medewerking van meer dan 150 medewerkers uit de Antillen en Nederland.

De Walburg Pers, waarvan Drs C.F.J. Schriks direkteur is, is een uitgever van een groot aantal Antilliaanse titels o.a. ook van Dikshonario, Curacao zonder/met Shell, Het Curacaose plantagebedrijf, Cultureel mozaïk van de Nederlandse Antillen, Een volk op weg, Olie als water , enz. enz. De Encyclopedie van de Nederlandse Antillen is nog steeds verkrijgbaar in alle boekhandels op de zes eilanden.

Met overhandiging postzegels

Jaar van het Papiamentu morgen officieel ingeluid

WILLEMSTAD — Tijdens de overhandiging morgen van de postzegels die in het kader van het Jaar van het Papiamentu gemaakt zijn, aan de premier, de echtgenote van de overleden dichter Pierre Lauffer en het "Instituto Lingwístiko Antiano", wordt eveneens het Jaar van het Papiamentu officieel ingeluid.

Zoals de Amigoe eerder al berichtte is een serie postzegels uitgegeven in het kader van het Jaar van het Papiamentu. Op één van de postzegels staat een afbeelding van Pierre Lauffer terwijl de andere zegel een abstract figuur bevat dat de overwinning weergeeft van de sociale erkenning van het papiamentu. Deze postzegels worden morgen officieel door de minister van Verkeer en Vervoer overhandigd waarbij dan het Jaar van het Papiamentu officieel wordt ingeluid.

Naast deze officiele acte heeft de RVD, in samenwerking met het "Instituto Lingwístiko Antiano" 5000 postkaarten laten drukken met het gedicht "Mi lenga" van de hand van Pierre Lauffer. Deze kaarten worden, zoals de Amigoe al eerder berichtte, gratis verstrekt. De leerlingen uit de laatste klassen van de HAVO/VWO-scholen krijgen deze postkaart op school. Daarnaast zal de minister van Onderwijs een groot aantal, door hem ondertekende postkaarten, aan lokale en buitenlandse autoriteiten sturen om uitdrukking te geven aan de belangrijkste culturele schat die de Antillen heeft.

Naast deze eerste activiteiten, die gepaard gaan met de officiele inluiding van het Jaar van het Papiamentu, staan er nog verschillende activiteiten op het programma zoals een groot aantal cursussen, een "Week van het Papiamentu" en een congres over het papiamentu. Deze activiteiten zullen echter voor het meerendeel in 1986 plaatsvinden. Alhoewel het Jaar van het Papiamentu, dat haar hoogtepunt bereikt met de opening van de nieuwe openbare bibliotheek op Curaçao, eigenlijk in september 1986 afloopt, duren de activiteiten in ieder geval voort tot december 1986.

AMIGOE
WOENSDAG 4 SEPTEMBER 1985

Instituut voor beeldende vorming van start

WILLEMSTAD— Het beeldende vorming instituut van Alan Hudson aan de Rooseveltweg 248 gaat in de tweede week van september van start met verschillende kursussen. Zo is er voor de leeftijds- groep van zeven tot twaalf jaar een basis kursus tekenen, schilderen en handvaardigheid. Voor de leeftijds- groep dertien tot zeventien jaar is er een voortgezette kursus tekenen, schilderen en handvaardigheid. Tenslotte is er voor de achttien- jarigen een zelfde mogelijkheid, maar dan op middelbaar niveau. Ook wordt er een kursus geschiedenis/beschouwing gegeven. Het algemeen doel van de kursussen is kultivering van de waarneming, kreativitiet, expressie en communicatie. De specifieke doelen van de kursussen zijn: de leerlingen vertrouwd te maken met, en leren hanteren van de beeldelementen, kompositie, kleuren, perspectief, ritme en nog veel meer. Tevens leert men zich uit te drukken in een groot scala van traditionele en meest moderne technieken en materialen.

De kursussen op middelbaar niveau zijn bedoeld voor degene die hun hobbey serieus nemen, tevens bieden deze cursussen een stevige basis voor hen die een LO- opleiding of academische meester titel willen halen in deze richtingen. Alle kursussen worden vergezeld van rapporten, met aantekeningen over de behandelende thema's per trimester. Voor informatie kan met terecht bij Alan Hudson aan de Rooseveltweg 248 tel. nummer 84820.

3/9-'85

Met uitgifte "papiamentu postzegels":

POSTUUM EERBETOON AAN PIERRE LAUFFER

WILLEMSTAD - Gisteren berichtten wij over de Postzegeluitgifte t.b.v. het Papiamentu welke morgen, 4 september 1985 zal plaatsvinden op de Antillen, ter gelegenheid van het Jaar van het Papiamentu. Op de postzegel van 45 cent staat de helft van het gelaat van wijlen Pierre Lauffer en een gedicht van hem. Wie was Pierre Lauffer?

Pierre Lauffer is op 22 augustus, 1920 op Curacao geboren. Van zijn vroegste jeugd af heeft hij geschreven. Een van zijn eerste verhalen in het papiaments was Carmen Molina (1942). In 1942 heeft hij samen met Jules de Palm en René de Rooij een trio opgericht om liedjes in het Papiamentu te componeren. Een jaar later hebben ze hun eerste bundel in het "dushi Papiamentu" gepubliceerd.

De eerste gedichtenbundel van Lauffer is "Patria", in 1944 uitgekomen. In die tijd dacht bijna niemand erover om poëzie in het Papiamentu te schrijven. Men beschouwde het als "een bedrijf van de onnut". Papiamentu werd steeds geminacht als zijnde een "taaltje" van de slaven of het werd geassocieerd met de laagste sociale klasse.

Ondanks de ongunstige opvattingen omtrent de meest gesproken taal op Aruba, Bonaire en Curacao, heeft Lauffer zijn hele leven gewijd aan het tot ontwikkeling brengen van deze taal. Het lijkt wel alsof hij op een resolute en aanhoudende wijze wilde bewijzen, dat het schrijven in het Papiamentu helemaal geen "bedrijf van de onnut" is.

In 1950 heeft hij samen met andere verdedigers van de taal het tijdschrift Simadán opgericht om het Papiamentu als literaire taal te propageren. In 1955 heeft hij nog een gedichtenbundel, Kumbu, gepubliceerd. Zes jaar later kwamen andere bundels uit, die zowel poëzie als korte verhalen bevatten: Wiri-wiri (1961), Njapa (1961) en Raspá (1962), Kantika pa Bientu (1963). Deze bundel werd met de eerste prijs bekroond ter gelegenheid van de literaire prijsvraag van het C.C.C.

Andere werken van de Antilliaanse dichter zijn; Seis Anja Kaska Berde (1968). Pierre Lauffer heeft ook kinderverhalen geschreven: Ora solo baha (1968). Djogodó (1972) en Un dia tabatin 1975). Een poging om kinderen namen van dieren te leren aan de hand van rijmende verzen is: Mi buki di bestia (1981) uitgegeven. Latere kinderverhalen zijn Un skèr ta bai keiru en Un Wea chiki." "Stichting Pierre Lauffer", gesticht in het jaar 1981, heeft de laatste drie postume werken, bekend gemaakt. Een educatief karakter (voor oudere leerlingen) hebben: Mangasina (1974) en Sukuchi (1974). Dezen en andere zoals Mi lenga, Un selekshon di palabra, Arte di palabra en Di nos (bloemlezing van de literatuur in het Papiamentu) tonen aan dat Lauffeur onophoudelijk en serieus bezig was de invoering van het Papiamentu in het onderwijs te promoveren. Hij heeft zelf les op de cursus L.O. Papiamentu gegeven, naast lessen op het HAVO (Stuyvesant) en op de Pedagogische Academie en E.T.A.O.

Lauffer's liefde tot de moedertaal was erg groot.

Tien jaar voordat hij stierf (14 juni 1981) heeft hij een wens kenbaar gemaakt, nl. dat wij niet zorgeloos zouden zijn t.a.v. onze "moedertaal": "Maar één wens wil ik in juli midden achterlaten: waar de spade uit mijn hand valt, raap hem op en ga door met de vette aarde om te woelen, plant de dartele taal van onze moeder, zorg er goed voor, opdat hij vruchten afwerpt".

(Watapana, juli 1970, Lagrima i sonrisa, 1973).

Lauffer's grootheid is gelegen in zijn nederigheid.... In de nederige ziel van zijn volk doordringend, heeft hij in zijn poëzie en korte verhalen de historische gebeurtenissen en andere aspekten van het leven op Curaçao samengevat. Ondanks de grote minachting die er voor het Papiamentu bestond heeft Lauffer verkozen zijn literaire oeuvre in deze taal tot stand te brengen en hierin zijn levensfilosofie te geven: "Ons gevoelsleven is verborgen voor hen, die ons niet kunnen begrijpen, maar wij, landskinderen, wij weten waarvoor wij leven". ("Korsou di nos", Kumbu).

Wat Pierre Lauffer vooral heeft proberen aan te tonen is dat de identiteit van een volk heel nauw verbonden is met zijn eigen taal.

De Beurs
Zaterdag 7 september 1985

NIEUWE PUBLIKATIES IN HET PAPIAMENTS

WILLEMSTAD - Er zijn twee nieuwe publikaties verschenen in het Papiaments: "Orashon" en "Maria, mama di Hesus". De eerste is een brochure van 12 pagina's, waarin een uitleg wordt gegeven van het Onze Vader. In korte paragrafen worden de verschillende beden besproken.

De tweede brochure, over Maria, de moeder van Jesus, heeft als ondertitel: wat vertelt de Bijbel ons over Maria? Achtereenvolgens wordt besproken: 1. hoe Maria de moeder werd van Jezus Christus, 2. Jezus' jeugd, 3. het eerste wonder van Jezus, 4. was Jezus het enige kind van Maria?, 5. een felicitatie van Jezus, 6. Jezus neemt afscheid van Maria als zijn moeder.

De brochure is geillustreerd en telt 24 pagina's.

De schrijver van beide publikaties is ds. J.J. Schreuder van de Gereformeerde Kerk aan de Arowakenweg. "Maria, mama di Hesus" en "Orashon" zijn verkrijgbaar in de boekhandels.